

Reactie **KPS**

Werkgroep Ondernemer & Pensioen

Internetconsultatie

Besluit Experiment pensioenregeling
zelfstandigen

1. Inleiding

In deze reactie gaat de KPS werkgroep Ondernemer & Pensioen in op het 'Besluit experiment pensioenregeling zelfstandigen' gepubliceerd op 2 april 2022. Dit besluit is gebaseerd op artikel 150a van de Pensioenwet, waarin een experimenteerbepaling is opgenomen. Deze maakt het mogelijk om tijdelijk af te wijken van een aantal artikelen in de Pensioenwet en kunnen de pensioenregelingen in de tweede pijler worden opengesteld voor vrijwillige aansluiting door zelfstandigen.

Verantwoording

Dit rapport vormt het resultaat van de kennis- en gedachtewisseling in de werkgroep. Het is gebaseerd op de brede praktijkervaring van de leden van de werkgroep.

De aanbevelingen worden gedragen door de leden van de werkgroep, wat niet automatisch betekent dat het de mening van alle of één van de individuele leden betreft.

Het bestuur van KPS heeft kennisgenomen van deze rapportage, kan zich vinden in de aanpak van de werkgroep en onderkent het belang van de door de werkgroep gerapporteerde bevindingen en aanbevelingen.

2. Aanbevelingen bij pensioenexperiment voor zelfstandigen

Algemeen

De werkgroep Ondernemer & Pensioen vindt het waardevol te lezen dat:

- de zelfstandige o.b.v. vrijwilligheid kan toetreden tot de regeling;
- het begrip zelfstandige ruim wordt geïnterpreteerd zodat ook de directeur/groootaandeelhouder zich kan aansluiten bij de regeling;
- het pensioenexperiment een oplossing biedt voor het feit dat een zelfstandige in de loop der tijd meerdere opdrachtgevers kan hebben door bij tussentijdse wijziging van opdrachtgever de zelfstandige zijn opbouw te laten continueren omdat de bindingsvereiste alleen bij aanvang wordt getoetst;
- de zelfstandige kan kiezen bij welke pensioenuitvoerder, voor zover die deelneemt aan het pensioenexperiment, hij zijn pensioen opbouwt en indien gewenst over zijn volledige inkomen. Daarmee wordt versnippering van pensioenopbouw voorkomen wanneer een zelfstandige meerdere opdrachtgevers heeft;
- de zelfstandige de mogelijkheid heeft om de hoogte van zijn inleg periodiek te bepalen;
- dezelfde informatieverplichting die gaat gelden in de Wtp ook voor de zelfstandigen zal worden aangehouden waaronder de keuzebegeleiding;
- de pensioenuitvoerder de zelfstandige in staat dient te stellen de passendheid van deelname aan een pensioenregeling in de tweede pijler te kunnen vergelijken met die van andere mogelijkheden tot pensioensparen.

De werkgroep plaatst enkele kanttekeningen bij het Besluit pensioenexperiment voor zelfstandigen.

Moment van introductie pensioenexperiment

Wij verwachten dat het pensioenexperiment voor zelfstandigen in het gedrang komt door het bewerkelijke transitietraject Wet toekomst pensioenen waarop pensioenuitvoerders zich de komende tijd moeten richten. Immers het experiment leidt tot extra uitvoeringstechnische werkzaamheden en kosten. Pensioenuitvoerders zijn niet verplicht mee te werken aan het pensioenexperiment in de tweede pijler. De kans is groot dat de huidige timing van de invoering van het pensioenexperiment tot een gering aantal aan aanbieders zal leiden.

Een ander punt van aandacht is dat de voorgestelde regeling niet eenvoudig is voor de zelfstandigen. Met name de afloop van het experiment geeft onzekerheid over de regeling. Vooruitlopend op de verbreding van het fiscale kader in de derde pijler, zien wij geen grote voordelen in de opbouw in het pensioenexperiment. Het enige voordeel dat we voor de zelfstandige zien, is dat er geen medische waarborgen in de tweede pijler zullen worden gevraagd.

De volgende punten werken naar ons idee belemmerend in de bereidheid van de zelfstandigen om in te stappen:

- I. de beperkte duur van het pensioenexperiment (van 2023 tot 2028),
- II. de mogelijkheid van stopzetting van de regeling door de wetgever na 5 jaar of (tussentijdse) beëindiging door de pensioenuitvoerder voor nieuwe deelnemers,
- III. gevolgen van de afkoop en/of waardeoverdracht van het opgebouwde pensioen na stopzetting van het pensioenexperiment. Welke kosten gaan daarmee gemoeid?

Ook voor uitvoerders zien wij enkele onzekerheden in het experiment:

- I. De extra uitvoeringskosten die gepaard gaan met deze afzonderlijke regeling
- II. Het risico van antiselectie door de vrijwillige deelname: pensioenuitvoerders lopen de kans dat zij extra risico's aantrekken vanwege het uitblijven van medische waarborgen.
- III. Welke impact heeft het op het collectief als het experiment stopt? Zowel bij beëindiging van het contract en er premievrije aanspraken achterblijven als ook bij waardeoverdracht.
- IV. Governance: krijgen zelfstandigen een stem in de fondsorganen?

Aandachtspunt 1

Door tijdsdruk bij de pensioenuitvoerders als gevolg van de implementatie van de Wtp dreigt het pensioenexperiment al vóór de startdatum in de knel te komen. Ook de onzekerheid over een goed alternatief voor de zelfstandigen als het experiment na 5 jaar wordt gestopt alsmede de onduidelijkheid van een aantrekkelijke afhandeling van het experiment wanneer opgebouwd pensioenvermogen moet worden overgeheveld naar een andere uitvoerder zullen de toegankelijkheid van dit experiment niet bevorderen.

Aanbeveling 1

Stel het pensioenexperiment uit tot na de afronding van transitie naar het nieuwe pensioenstelsel in 2027, zodat pensioenuitvoerders een goed doordacht product kunnen aanbieden. Bied duidelijke en aantrekkelijke opties voor de zelfstandigen in het geval het experiment na 5 jaar wordt beëindigd.

Aandeel in solidariteits- / risicodelingsreserve bij overdracht

Pensioenuitvoerders kunnen hun pensioenregeling al tijdens de periode van het experiment sluiten voor nieuwe toetreding van zelfstandigen. Dit levert onzekerheid op voor zelfstandigen wanneer zij in een aparte collectiviteitskring worden geplaatst. De solidariteit wordt dan uit balans getrokken. Bij beëindiging van het pensioenexperiment zijn er twee mogelijkheden:

- I. de pensioenopbouw voor zelfstandigen kan worden voortgezet
- II. de pensioenopbouw stopt.

Indien de opbouw stopt heeft de zelfstandige recht op "waardeoverdracht" naar o.a. een derde pijler product. Deze "waardeoverdracht" is in feite een afkoop. Indien er een solidariteits- of risicodelingsreserve is opgebouwd, wordt deze niet meegegeven. Dit kan de zelfstandige tot 10% van de ingelegde premie kosten en eventueel beleggingsrendement. Als er waardeoverdracht naar de derde pijler plaatsvindt, worden hiervoor kosten ingehouden bij aanvang. Zelfstandigen ondervinden daardoor onevenredig financieel nadeel. Hierdoor zullen zelfstandigen worden ontmoedigd om hun geld in het experiment in de tweede pijler vast te zetten

Aandachtspunt 2

Het niet meegeven van een solidariteits- / risicodelingsreserve bij afkoop/waardeoverdracht door de pensioenuitvoerder en de kosten voor het sluiten van een individueel derde pijler product kunnen financieel nadelig uitpakken voor de zelfstandige.

Aanbeveling 2

Geef bij afkoop ook een evenredig deel van de solidariteitsreserve mee, zodat bij gedwongen sluiting van het experiment de zelfstandige niet benadeeld wordt. Bepaal vooraf de hoogte van het maximale percentage aan overdracht-/aankoopkosten bij overdracht van het opgebouwde pensioenkapitaal.

Aandachtspunt 3

Over een aantal jaren wordt het pensioenexperiment beoordeeld door een onafhankelijke organisatie. Dient er een bepaald percentage van zelfstandigen deel te nemen om het experiment voort te zetten?

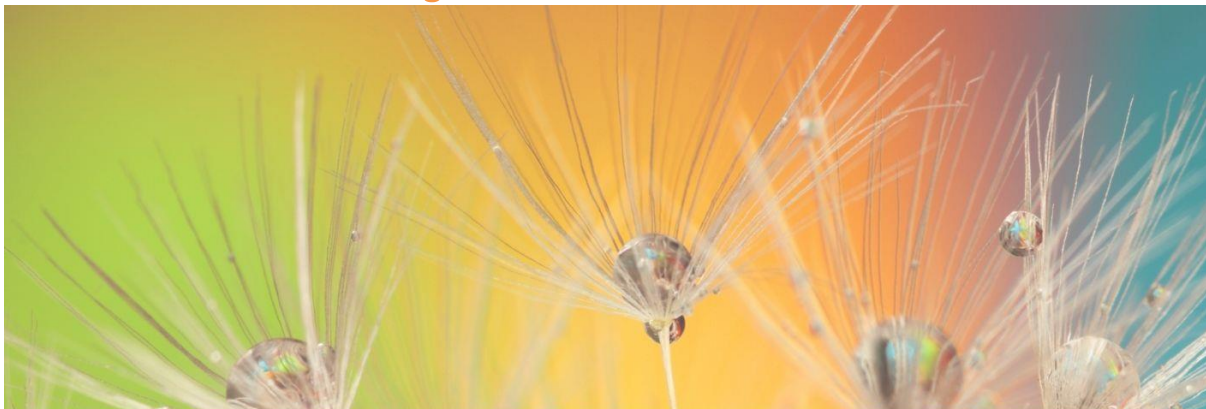
Aanbeveling 3

Leg vooraf de verwachtingen vast voor de evaluatie van het pensioenexperiment.

KPS werkgroep Ondernemer & Pensioen

Astrid Binnekamp, Mariëtte Vis, Pascal Wegman

BIJLAGE 1 - Kennismaking KPS

KPS

PLATFORM VAN PROFESSIONALS IN INKOMEN VOOR LATER

KPS brengt al 30 jaar alle deskundigheden binnen de pensioensector bij elkaar. Dit platform biedt jou een uniek netwerk waarbij het delen en verrijken van kennis belangrijke fundamenten zijn. KPS heeft daarnaast een verbindende rol in de sector.

De **kracht** van KPS is samen te vatten in de volgende punten:

- **platform** voor het delen van kennis. Die kennis wordt gebruikt om:
  - a. opinie te ontwikkelen en inzichten te verbreden
  - b. bijdrage te leveren aan politieke/maatschappelijke discussies
  - c. input te leveren op consultaties vanuit de overheid
- **bedrijfsbezoeken** in de sector om van elkaar te leren en ervaringen uit te wisselen
- platform voor **permanente educatie** voor diverse beroepsorganisaties
- unieke bundeling van alle relevante domeinen in een sector waarin 'inkomen voor later' centraal staat: grote **diversiteit** binnen het ledenbestand
- speciaal **ontwikkelingstraject** voor young professionals
- oog voor innovatie in de sector: o.a. door organisatie van **SusPens Hackathons**
- **korting** bij afsluiten abonnement Pensioen Bestuur & Management
- de grote toegevoegde waarde voor haar leden tegen een aantrekkelijke contributie: **'high return on investment'**

KENNISDELEN IS VERMENIGVULDIGEN (ook over de Wet toekomst pensioenen)

werkgroepen

- beleggingen
- consistentie & toetsing
- financial planning
- innovatie
- internationaal
- jong & oud
- kwaliteit pensioenuitvoering
- modernisering pensioenstelsel
- ondernemer en pensioen
- pensioenadvies, zorgplicht & wft
- pension fund governance
- risicomanagement

[data werkgroepbijeenkomen](#)

achtergrond leden KPS

ADVIES	GOVERNANCE	PENSIOENFONDSVORM	OVERIGE UITVOERDER	OVERHEID/MAATSCHAPPIJ	OVERIG
actueel communicatie employee benefits financieel planner pensioenadvocaat pensioenjurist pensioenconsultancy	bestuur bestuursbureau intern toezicht sleutelfunctiehouder	algemeen pensioenfonds bedrijfstakpensioenfonds beroepspensioenfonds ondernemingspensioenfonds	bank custodian pensioenuitvoerder premiepensioeninstelling vermogensbeheerder verzekeraar	beroeps- brancheorganisatie maatschappelijke organisatie overheid pensioenkeoppel toezichthouder	detaching recruiter werving & selectie ICT software pensioenadministratie werkgever human resource

KPS POSTBUS 44 | 3870 CA HOEVELAKEN | T 033-2570588 | INFO@KPS.NL | WWW.KPS.NL

